

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Θα ζήσεις!

Δεν υπάρχει τρόπος να γνωρίζω
εάν τα γεγονότα που θα σας διηγηθώ
είναι τα αίτια ή τα αποτελέσματα.
Χόρχε Λουίς Μπόρχες

Την απόφαση να καταγράψω τις μάχες που έδωσα στις διάφορες φάσεις της δραματικής περιπέτειας της υγείας μου την πήρα πριν πολύ καιρό, το Νοέμβριο του 2011, κατά τη διάρκεια της νοσηλείας μου στο δημόσιο πανεπιστημιακό νοσοκομείο της γαλλικής πόλης Νανσύ, όπου υποβλήθηκα σε δεύτερη μεταμόσχευση νεφρού.

Άρχισα λοιπόν να τηρώ ημερολόγιο. Αυτό, εν συνεχεία, επιστρέφοντας στην Αθήνα, το συνέδεσα με τις αναμνήσεις και σημειώσεις μου από την αρχή της ασθένειάς μου (νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου), προκειμένου εν καιρώ –και ήρθε τώρα ο καιρός– να τα διαμορφώσω σε βιβλίο.

Τελικά, προσπάθησα και έγραψα αυτό το βιβλίο για να εξυπηρετήσω πολύ συγκεκριμένους σκοπούς. Πρώτα απ' όλα για να διαδοθεί, όσο το δυνατόν καλύτερα και πιο παραστατικά, μέσα από τη δική μου προσωπική εμπειρία, η χρησιμότητα της δωρεάς οργάνων ως πολύτιμου δώρου ζωής σε σοβαρά ασθενείς συνανθρώπους μας. Δηλαδή, με το «φιλόδοξο» στόχο

να χρησιμεύσω ως ζωντανό παράδειγμα, για να καταλάβουν και να πειστούν οι συμπολίτες μας σχετικά με το πόσο βοηθούν οι μεταμοσχεύσεις να «ξαναγεννηθούν» συνάνθρωποί τους. Και, επομένως, γιατί αξίζει να συμμετέχουν στη διαδικασία προσφοράς ελπίδας με τη δωρεά οργάνων, που είναι η βασική προϋπόθεση για να γίνονται μεταμοσχεύσεις. Μ' αυτό τον τρόπο ευελπιστώ ότι θα συμβάλλω στη σχετική καμπάνια που κάνουν διαχρονικά ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ), ιατρικοί-επιστημονικοί φορείς, καθώς και συλλογικοί φορείς των νεφροπαθών και των μεταμοσχευμένων νεφρού, καρδιάς και ήπατος της χώρας μας.

Επίσης, για να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς όλους όσοι μου συμπαραστάθηκαν (γιατρούς, συγγενείς, φίλους, συντρόφους κ.ά.), είτε τους κατονομάζω και αναφέρω είτε όχι μέσα σ' αυτό το βιβλίο, και κυρίως στη σύζυγο και συντρόφισσα της ζωής μου, τα παιδιά μου, την αδελφή μου και τους γονείς μου, που στάθηκαν δίπλα μου και με στήριξαν τις κρίσιμες ώρες. Για λόγους ηθικής τάξης, αναφέρω πρόσωπα που τότε, τη δύσκολη περίοδο της αρρώστιας μου, μου συμπαραστάθηκαν, ανεξάρτητα από τις μετέπειτα διαφορετικές πολιτικές και κομματικές επιλογές και διαδρομές μας.

Ασφαλώς και για να διευκρινίσω ότι, όση θέληση και να έχει ένας ασθενής, δε φτάνει από μόνη της, εάν δεν έχει την ενεργή αλληλεγγύη των συνανθρώπων του. Ότι σε όσες μάχες για την υγεία μου έδωσα μ' επιτυχία, τα κατάφερα, γιατί στηρίχτηκα στο «εμείς», δηλαδή στην αλληλεγγύη όσων προανέφερα.

Κυρίως, όμως, έγραψα αυτό το βιβλίο για να μεταδώσω θάρρος, κουράγιο, αγωνιστικότητα κι ελπίδα σ' όσους και όσες βαδίζουν το δύσβατο δρόμο της νεφρικής ανεπάρκειας τελικού σταδίου, που βάδισα κι εγώ, ή κι άλλων σοβαρών ασθενειών και χρόνιων παθήσεων. Για να τους πω ότι η αισιοδοξία, το πείσμα να γίνουν καλά, η επιμονή και η υπομονή, η αξιοπρέπεια και η αλληλεγγύη είναι απαραίτητα εφόδια στις αποσκευές τους.

Για να στείλω το μήνυμα σε όσους και όσες πάσχουν από σοβαρές ασθένειες και χρόνιες παθήσεις, στις οικογένειες και στους φίλους τους ότι «όσο υπάρχει ζωή, υπάρχει ελπίδα» και ότι «όσο υπάρχει αγώνας, υπάρχει ζωή». Ότι αυτά δεν είναι «ωραία» και «μεγάλα» λόγια και, όταν βρίσκουν μπροστά τους το θηρίο της αρρώστιας, ακόμα κι αν είναι στο τελικό στάδιο, δεν πρέπει να το βάζουν κάτω, αλλά να δίνουν τη μάχη «να γυρίσουν το παιχνίδι» και «να φάνε το θηρίο, πριν τους φάει αυτό». Εξάλλου, αυτό επιβεβαιώθηκε και από επιστημονική έρευνα, που σύμφωνα με τον *Guardian* (26/8/2019) ολοκληρώθηκε και δημοσιοποιήθηκε το Μάιο του 2019 στο *Proceedings of the National Academy of Sciences*. Σύμφωνα με αυτή την έρευνα, όσοι και όσες αντιμετωπίζουν τη ζωή και τις δυσκολίες της με αισιοδοξία έχουν μειωμένη νοσηρότητα και πολύ μεγαλύτερες πιθανότητες να αυξηθεί το προσδόκιμο ζωής τους και γενικά να ζήσουν περισσότερο και καλύτερα.

Τέλος, για να υπογραμμίσω ότι αυτό που με βοήθησε πολύ να αντιμετωπίσω με θάρρος και ελπίδα τα σοβαρά προβλήματα της υγείας μου ήταν το γεγονός ότι συνέχισα και τις πιο δύσκολες ώρες να είμαι ενεργός επαγγελματικά, οικογενειακά, επιστημονικά, κοινωνικά και πολιτικά. Ότι δεν μπήκα απελπισμένος μέσα σε μία «προστατευτική γυάλα» να κλαίω τη μοίρα μου και ότι θα βοηθούσε πολύ κι άλλους συμπάσχοντες να κάνουν το ίδιο. Φυσικά, πάντα με μέτρο, γιατί η υπερβολική καταπόνηση και το άγχος λειτουργούν επιβαρυντικά.

Γι' αυτό το λόγο, αναφέρομαι αναλυτικά και παράλληλα με τις μάχες που έδινα για την υγεία μου σε πολιτικές παρεμβάσεις και δράσεις μου κατά τη δύσκολη χρονική περίοδο –πολύ διαφορετική σε σύγκριση με τη σημερινή– από τη μία μεταμόσχευσή μου μέχρι και την άλλη, με βάση τις κοινωνικές, πολιτικές και κομματικές ιδιότητες και εντάξεις που είχα τότε. Δε διέγραψα και δεν αποσιώπησα τίποτα απ' όσα συνέβησαν τότε για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας, επειδή, δηλαδή, μετά

το καλοκαίρι του 2015 ακολούθησα μία άλλη πορεία, εξαιτίας της διαφωνίας μου με την υπογραφή και εφαρμογή από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ του τρίτου μνημονίου.

Το βιβλίο αυτό δεν είναι ένα λογοτεχνικό κείμενο, με την έννοια της «μυθοπλαστικής γραφής», της «αποκλίνουσας χρήσης της γλώσσας» ή της προσφοράς «αισθητικής απόλαυσης». Αυτή τη φορά, ακολουθώντας το γνωστό τρόπο γραφής μου, δίνω στη δημοσιότητα ένα άγνωστο και ιδιαίτερα προσωπικό κομμάτι της ζωής μου σε συνάρτηση με την εξέλιξη της υγείας μου και με τις κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις αυτής της περιόδου, για τους παραπάνω και μόνο λόγους, που είναι κατεξοχήν κοινωνικοί και, γι' αυτό, βαθύτατα πολιτικοί.

Και επειδή, όπως υπογραμμίζω, δωρεά οργάνων = δώρο ζωής, το βιβλίο το αφιερώνω στη μητέρα μου, που μου έδωσε ζωή για δεύτερη φορά, με τη δωρεά του ενός νεφρού της για την πρώτη μεταμόσχευσή μου, η οποία έγινε στην Ελλάδα.

Επίσης, το αφιερώνω στη μήμη της νεαρής Γαλλίδας που έχασε τη ζωή της από εγκεφαλικό επεισόδιο και πεθαίνοντας έδωσε, με τα όργανα που δώρισαν οι γονείς της, νέα ζωή σε οχτώ συνανθρώπους της, ένας εκ των οποίων είμαι και εγώ, καθώς μου χάρισε τη δυνατότητα για τη δεύτερη μεταμόσχευση νεφρού, την οποία έκανα στη Γαλλία. Δυστυχώς, δε γνωρίζω το όνομά της, γιατί η ταυτότητα του νεκρού δότη δεν αποκαλύπτεται στο λήπτη και στην οικογένειά του. Δεν αποκαλύπτεται, επίσης, η ταυτότητα του λήπτη στην οικογένεια του νεκρού δότη. Τα αρχεία ληπτών και δοτών περιέχουν «ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα», που προστατεύονται από την κείμενη νομοθεσία στην Ελλάδα, στη Γαλλία και σε όλη την Ευρώπη.

Διαβάζοντας προσεκτικά αυτό το βιβλίο, θα διαπιστώσετε ότι αποπνέει ένα έντονο άρωμα γυναίκας, καθώς ξεχειλίζει από τη γυναικεία παρουσία και αποφασιστικότητα, το γυναικείο δυναμισμό, την αλληλεγγύη και την προσφορά. Η γυναίκα στην οικογένεια, στην επιστήμη, στους κοινωνικούς και πολιτικούς

αγώνες, στην κοινωνική αλληλεγγύη, στη δωρεά οργάνων, στην τέχνη και τον πολιτισμό! Με όλες της τις ιδιότητες, τις ικανότητες, τις χάρες! Η γυναίκα, που διαχρονικά αναδείχτηκε μέσα από τους αγώνες, τις θυσίες και τα επιτεύγματά της, διεκδικώντας τη θέση που της αξίζει στην κοινωνία μας.